

Janke Wikholms Krönika

Juni 2009

Högmod går före fall!

Det är inte bara Dan Brown som kan ägna sig åt siffermagi. Hör här: Det är 200 år sedan Darwin föddes. För 150 år sedan gav han ut "Om arternas uppkomst" och 1908, dvs för nästan precis hundra år sedan bildades GM. Företaget som nu genomför en av världshistoriens största konkurser.

Så vitt jag kommer ihåg min Darwin handlar "arternas uppkomst" till stor del om anpassning. Kanske man kan säga att GM misslyckats just med detta? Den svenske inköpschefen Bo Andersson är självkritisk i ett TV-reportage: "Vi borde varit mer ödmjuka, jag borde gjort mer som medlem i ledningsgruppen".

Det vi lär av denna kris och alla andra kriser, är att vi ofta anpassar oss för sent. Jag ser det i utbildningsbranschen som just nu genomgår ett riktigt stålbad. Men det beror inte på att det saknas behov av utbildning. Bilbranschens kris beror ju inte heller på att behovet av kommunikationer minskat. Snarare på att stora bränsletörstiga fordon helt enkelt inte fungerar idag. Likt ödorna är de dömda till att försvinna. Sen må de heta Hummer eller Tyrannosaurus Rex.

Häromveckan var det återigen utdelning av Levi-priset. Det blev nog den bästa utdelningen hitintills. Lennart Levi medverkade själv med ett inlägg om arbetsmiljöarbetet i "kristider". Christina Maslach höll ett bra inlägg – det är nog fem år sedan hon var här senast – om hur begreppet "Burnout" utvecklats. AkzoNobel var årets sponsorföretag och Maria Fiskerud höll ett inspirerande inlägg om bland annat kulturella förändringar.

Men höjdpunkten var naturligtvis utdelningen av själva priset. Hillevi Engström som är ordförande i Riksdagens arbetsmarknadsutskott pratade engagerat om behovet av arbetsmiljöutbildning på "alla nivåer". Och pristagaren själv, Linda Rose höll ett engagerande anförande som eftertryckligt visade att hon var en mycket välförtjänt pristagare.

Vad kan då krisen och Levi-priset 2009 ge oss arbetsmiljöintresserade för vägledning? Kanske att det även på vår planhalva finns behov av anpassning? Nog är det bra att Arbetsmiljöverket kommer med regler som företagen tvingas att följa. I år är det byggsidan som via det nya begreppet Byggarbetsmiljösamordnare verkligen ställs inför en rejäl utbildningssatsning. Men på sikt tror jag nog att allt mer av arbetsmiljöarbetet måste motiveras mer av ekonomiska drivkrafter än av tvingande regler.

Olyckor och sjukfrånvaro på grund av dåliga ryggar och lungor är både dyrt och "oetiskt" i ett välfärdens samhälle. Men betydligt dyrare är det om arbetsmiljön inte förmår att lösgöra all den energi och kreativitet som finns bland de som arbetar.

Jag har skrivit det förr men tar risken att upprepa det: Sjukfrånvaro är dyrt men bristande engagemang och dålig mänsklig verkningsgrad kostar samhället betydligt mer i form av uteblivna intäkter.

Arbetsmiljöhälsningar!

Janke Wikholm

Skicka synpunkter på krönikan till info@jankewikholm.se
Läs flera krönikor på www.jankewikholm.se

JANKE
WIKHOLM